

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

Päiväys/Datum
6.10.2022

LiV(at)eduskunta.fi

Dnro/Dnr
TRAFICOM/468730/03.03.01/2022
Viite/Referens
HE 154/2022**Liikenne- ja viestintäviraston lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle
valtion talousarvioksi vuodelle 2023****Viraston toimintamenomomentti**

Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenomomentti 31.01.02 on valtion talousarviossa nettobudjetoitu. Viraston toimintamenomomentin määräraha vuodelle 2023 on hallituksen talousarvioesityksessä noin 101 miljoonaa euroa, joka vastaa 43 % viraston toiminnan rahoituksesta. Momentille kertyvät bruttotulot ovat noin 131 miljoonaa euroa ja noin 57 % rahoituksesta. Nämä tulot ovat lähinnä maksullisen toiminnan tuottoja, mm. ajokorteista, tutkinnoista, luvista ja rekisteröinneistä.

Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenoihin on vuoden 2023 talousarvioesityksessä osoitettu nettolisäystä noin 5 miljoonaa euroa. Viraston lisärahoituksen suurimmat kohdistetut erät liittyvät tehtäväkentän laajenemiseen, mm. vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain tehtäviin 1,3 miljoonaa euroa, merikartoitukseen 2 miljoonaa euroa, eurooppalaisen sähköisten kuljetustietojen tietojenvaihdon (eFTI) kansalliseen osuuteen 1 miljoona euroa ja esteettömyysdirektiiviin liittyviin tehtäviin 0,7 miljoonaa euroa. Lisäksi rahoitusta on esitetty kyberturvallisuuteen: noin 1,3 miljoonaa euroa kyberturvallisuuden parantamiseen ja 1 miljoona euroa lisäystä PRS-järjestelmän rakentamiseen. Vastaavasti toimintameno on tehty vähennyksiä, mm. tuottavuus-, matkustus- ja toimitilasäästöinä.

Kyberturvallisuustilanne

Valtioneuvoston toteama Suomen turvallisuusympäristön muutos korostaa kyberturvallisuuden roolia yhteiskunnassa. Useita Traficom ja sen Kyberturvallisuuskeskuksen kyberturvallisuustehtäviä ei voida enää hoitaa nykyisillä resursseilla näiden tehtävien nykyisen vaatimus- ja odotustason mukaisella suorituskyvyllä. Nämä haasteet on nyt kiitettävästi huomioitu esitettävässä talousarvioesityksessä.

Virasto pitää hyvänä sitä, että Galileo-satelliittipaikannusjärjestelmän PRS-palvelun kansallisen osuuden kehittämiseksi esitetään rahoitusta. Hankeaikataulun viivästyttä, PRS:ään osoitetut rahat säilyvät siirtomäärärahana käytettävissä tulevana vuotena.

Esityksessä on huomioitu myös tietoyhteiskuntamaksun korotus, jolla mahdollistetaan rakennusvaiheessa olevan sijaintitietopalvelun jatkuvien ylläpitomenojen kattaminen. Sijaintitietopalvelussa ylläpidetään turvallisesti säilytettynä ajantasaista tietoa mm. olemassa olevien verkkojen ja kaapeleiden fyysisestä infrastruktuurista sekä sijainneista.

Virasto haluaa kiinnittää huomiota siihen, että kansallista kyberturvallisuuden korjausvelkaa jää vielä esitetyn lisärahoituksen jälkeenkin. Muun muassa mahdollisen NATO-jäsenyyden aiheuttamat lisäykset viraston ja sen Kyberturvallisuuskeskuksen kyberturvallisuus- ja muihin tehtäviin tulevat edelleen tarvitsemaan lisärahoitusta.

Viraston tulo- ja avustusmomentit

Toimintamenomomentin lisäksi viestinnän maksut ja eräät liikenteen maksut –momenteille tuloutetaan viraston kantamat veronluonteiset maksut. Lentoliikenteen ja katsastustoiminnan valvontamaksuun ja tietoyhteiskuntamaksuun, televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksuun, postitoiminnan valvontamaksuun sekä varmenne- maksuun liittyvät viraston tehtävät rahoitetaan tuloja vastaavalla toimintameno- määrärahalta, joka muodostaa merkittävän osan viraston talousarviorahoituksesta.

Liikenne- ja viestintävirasto hoitaa myös useita valtionavustuksiin liittyviä tehtäviä. Näitä valtionavustuksia ovat muun muassa avustukset liikenne- ja viestintäverkkoihin, meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantaminen, avustukset liikenteen ja viestinnän palveluihin, saaristo- ja yhteysalusliikenteen ostot ja kehittäminen sekä julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen.

Liikenne- ja viestintävirasto hoitaa myös valtion televisio- ja radiorahaston kirjanpitoa ja toteuttaa määrärahasiirrot talousarviosta rahastoon sekä tilittää varat Yleisradio Oy:lle. Määrärahasiirtoihin tarkoitettu määräraha on vuodelle 2023 noin 576 miljoonaa euroa. Määräraha tarkistetaan vuosittain indeksintarkistuslausekkeella.

Taloudellisen tilanteen vaikutukset Liikenne- ja viestintävirastossa

Liikenne- ja viestintäviraston tehtäviä koskeva lainsäädäntö on keskeisessä roolissa viraston toiminnan ja talouden ohjauksessa. Viraston toimiala on hyvin laaja ja ollut jo usean vuoden ajan nopeasti kehittyvä. Viraston toimintaprosesseihin ja talouteen merkittävästi vaikuttavia säädosmuutoksia on tehty useita vuosittain. Lainsäädäntömuutokset eivät kuitenkaan ole aina kytkeytyneet valtion talousarvion valmisteluun ja sitä kautta viraston toiminnan rahoituksesta tehtäviin päätöksiin.

Liikenne- ja viestintävirasto kiittää saamastaan lisärahoituksesta, mutta kiinnittää huomiota siihen, että vallitsevasta maailmantilanteesta johtuen sekä kyberturvallisuustehtävien että myös muiden toimintojen, etenkin ympäristö- ja ilmastotehtävien, osalta viraston tehtäväkenttä on edelleen laajeneva. Virasto ei voi edelleenkään ottaa hoitaakseen uusia virastolle osoitettuja pysyviä tehtäviä ilman niille osoitettua pysyvää rahoitusta.

Sirpa Korhonen
Talousjohtaja
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom